

Yhdistetyt asiat 83/76, 94/76, 4/77, 15/77 ja 40/77

**Bayerische HNL Vermehrungsbetriebe GmbH & Co. KG ym.
vastaan
Euroopan yhteisöjen neuvosto ja komissio**

Rasvaton maitojauhe - Vastuu

Tuomion tiivistelmä

ETY - Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu - Talouspoliittisia valintoja edellyttävä lainsäädäntötoimi - Yhteisön vastuu - Edellytykset - Edellytysten täyttymättä jääminen

(ETY:n perustamissopimuksen 215 artiklan toinen kohta, neuvoston asetus (ETY) N:o 563/76)

Yhteisö voi olla sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa talouspoliittisia valintoja edellyttävästä lainsäädäntötoimesta yksityisille aiheutuneesta vahingosta ainoastaan, jos kysymyksessä on riittävän ilmeinen ylemmäntasaisen, yksityisiä oikeussubjekteja suojaavan oikeussäännön rikkominen. Lainsäädäntötoimen pätemättömyys ei siis sellaisenaan ole riittävä peruste yhteisön vastuun syntymiseksi.

Yhteisön talouspolitiikkaan kuuluvilla aloilla voidaan edellyttää, että yksityinen oikeussubjekti sietää kohtuullisessa määrin ja saamatta julkisista varoista korvausta joitakin hänen taloudellisille intresseilleen tietystä lainsäädäntötoi-

mesta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia, vaikka tämä säädös kumottaisiinkin.

Käsiteltävänä olevan tapauksen kaltaisella lainsäädäntöalalla, jolle on ominaista yhteisen maatalouspolitiikan toteuttamiselle välttämättömän laajan harkintavallan käyttö, yhteisö voi siis olla vastuussa ainoastaan, jos kysymyksessä oleva toimielin on selvällä ja vakavalla tavalla ylittänyt sen toimivallan käytölle asetetut rajat.

Kun otetaan huomioon käsiteltävänä olevan talouspoliittisen toimenpiteen kaltaiselle toimenpiteelle ominaiset tekijät, voidaan todeta, että tilanne ei tässä tapauksessa ole tällainen

sen vuoksi, että

- kyseinen toimenpide koski hyvin laajoja taloudellisten toimijoiden ryhmiä, nimittäin kaikkia proteiineja sisältävien yhdistelmärehujen ostajia
- sen vaikutus näiden ostajien tuotantokustannusten rehujen hinnoista muodostuvaan osuuteen on ollut vähäinen

- kyseinen hintojen nousu on ollut erityisen vähäinen verrattuna niihin korotuksiin, joita on asetuksen soveltamisaikana aiheutunut proteiinirehujen maailmanmarkkinahintojen heilahteluista; asetuksen vaikutus yritysten kannattavuuteen ei siis ole ylittänyt kyseisten maatalouden alojen toiminnalle ominaisia riskejä.